

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑/๒๕๔๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรครวมไทย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรครวมไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อเท็จจริง สรุปว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งผู้ถูกร้องต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคน ขึ้นไป และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่ นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ แต่พรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง หาได้ดำเนินการใดๆ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย โดยแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องทราบและสำเนาคำร้อง ให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจงแล้ว

ผู้ถูกร้อง ไม่ยื่นคำชี้แจง

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องแล้วข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติโดยผู้ถูกร้อง มิได้โต้แย้งคัดค้านว่า ผู้ร้อง ซึ่งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองไทย ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ร้องรับจดแจ้งการจัดตั้งดังกล่าว ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่าพรรคการเมือง ผู้ถูกร้อง ไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมือง ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิเคราะห์แล้ว ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ในการที่พรรคการเมืองไทย ผู้ถูกร้องได้แจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ นั้น ปรากฏตามประกาศของนายทะเบียน พรรคการเมือง ผู้ร้อง เรื่องรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ว่ามีคณะกรรมการพรรคการเมืองไทย ผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๕ คน เท่านั้น โดยไม่มีสมาชิกพรรค หลังจากนั้น ผู้ร้องก็ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฯ ตามหนังสือลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จนครบกำหนด
หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง รับผิดชอบการจัดตั้งพรรครวมไทย
ผู้ถูกร้องดังกล่าวข้างต้น แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีสมาชิกพรรค และสาขาพรรค
ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น จึงฟังได้ตามคำร้องว่าภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับผิดชอบ
การจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
มาตรา ๒๕ พรรครวมไทย ผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และ
ไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองครบสี่ภาคภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบ
พรรครวมไทย ผู้ถูกร้องได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรครวมไทย ผู้ถูกร้อง

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ